

ОТЧЕТ
На Управителния съвет за дейността
на
Търговско-промишлена палата
Стара Загора за 2023 г.

ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА

Съдържание

ПАЛАТАТА В УСЛУГА НА БИЗНЕСА	3
АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ.....	3
СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ	5
Направление <i>Качество</i>	5
Направление <i>Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници</i>	6
Преводи и легализация	6
Направление <i>Екология</i>	6
Център за медиация.....	8
Издателска и медийна дейност	9
Изложения, конференции, други бизнес форуми	10
Професионално образование и обучение	10
Финансови консултантски услуги.....	11
Сектор Туризъм	12
Регионални академични центрове Стара Загора и Казанлък	12
Клъстер Технологии за чиста околна среда	13
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	13
Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС	13
Двустранни връзки със страни от ЕС.....	15
Сътрудничество със страни членки на ЕС от Централна и Източна Европа.....	15
Сътрудничество с американски програми и организации.....	16
Сътрудничество с Балканските страни. Направление Турция	16
Сътрудничество с Русия	16
Сътрудничество с други страни.....	17
УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА, В РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ	17
Участие в усъвършенстване на нормативната база, в регионални и национални съвети и програми.....	17
Участие в социалния диалог	18
СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ	19
Сътрудничество с БТПП и с другите регионални палати/камари	19
Сътрудничество с други регионални и национални организации	19
Подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост	21
Връзки с обществеността.....	21
ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА	22
Членове на Палатата	22
Управителен и Контролен съвет	23
Оперативен екип на Палатата	25
Материално-техническа обезпеченост	25
Финансово-икономическо състояние.....	26
ПРИЛОЖЕНИЯ	28
Приложение 1 Обобщените количествени данни за дейността на Палатата за 2023 г.....	28
Приложение 2 Участие на Търговско-промишлена палата - Стара Загора в програми и проекти през 2023 г.	29
Приложение 3 Икономически резултати за 2023 г. и бюджет за 2024 г. (хил. лв.).....	30

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Уважаеми членове на Търговско-промишлена палата - Стара Загора,

През 2023 г., както през последните няколко години, националната и международна обстановка, също така и бизнес климатът бяха сложни и противоречиви. Относителната икономическа стабилизация беше съпътствана с национални и глобални международни сътресения. Търговско-промишлена палата - Стара Загора продължи да полага усилия, използвайки натрупания си опит, знания и авторитет, с помощта на своите национални и международни партньори, за да бъде максимално полезна на своите членове и на бизнеса в региона.

Какво успяхме да свършим заедно с екипа на Палатата през 2023 г.?

ПАЛАТАТА В УСЛУГА НА БИЗНЕСА

Търговско-промишлена палата - Стара Загора продължи да утвърждава позицията си на уважавана и търсена институция за бизнес информация, консултации и активно съдействие при решаване на широк кръг въпроси както от малки и средни фирми и отделни предприемачи, така и от големи фирми и организации от всички сфери в региона. Както и до сега, Палатата често беше първата институция, към която се обръщаха потенциалните инвеститори за достоверна информация и съдействие. Изключително разнообразни бяха темите, по които бизнесът се обръщаше към нас - адресна информация, режими за движение на определени стоки в конкретни страни, изисквания за регистрация на фирми, маркетингови услуги, търсене на информационни източници, търговски и кооперационни партньори, източници за финансиране, съдействие на образователни и културни институции, НПО и др. Палатата продължи да бъде активен и търсен партньор по национални и международни проекти, като затвърди позициите си на водеща организация в неправителствения сектор в региона.

Основна задача през годината беше съдействие на бизнеса за справяне с въздействието и последствията от множеството международни и национални кризи, които коренно промениха бизнес климата и международната конюнктура. Другият важен проблем, задълбочаващ се през последните години е недостигът и ниското качество на работници както със средно, така и с висше образование. Той е изключително актуален за следващите години и ще бъде важен акцент от дейността ни. Палатата участва активно в разработването на *Регионалния план за справедлив преход*, който ще съдейства за преминаване на старозагорската индустрия към ниско карбонови технологии. Този план, заедно с *Националния план за възстановяване и устойчивост* ще определят насоките за развитие на регионалния бизнес и през 2024 г.

По-нататък ще се спрем по-подробно на основните направления от дейността на Палатата.

АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ

През годината Палатата продължаваше да предлага традиционните административни услуги:

Вписване на български фирми и чуждестранни представителства в Търговския регистър на Българска търговско-промишлена палата

Заверка на документи, свързани с международната дейност на фирмите

- Издаване и заверка на сертификати за произход

Съдействие за издаване на покани-декларации за бизнес пътуване на чуждестранни

**ВЯРНО Е
ОРИГИНАЛА**

граждани в България

- Съдействие при регистрация на фирми в GS1 България, определяне на фирмени префикси GS1, GLN и идентификационни номера GTIN-8.

Поради незадължителния характер на вписването на фирмите в Търговския регистър (ТР) на БТПП и поради това, че то е еднократен акт и вече почти всички активни фирми в региона са вписани, броят на новите вписвания намалява. Но не може да се отрече полезността на регистъра, защото в него се поддържа много по-голямо количество информация за реалната бизнес дейност на една фирма в сравнение с Търговския регистър на Агенцията по вписванията (АВ). Допълнително предимство е, че ТР на БТПП е двуезичен. Регистърът дава възможност за търсене по различни критерии, което засега не е реализирано в ТР на АВ. В тази връзка, основна наша задача е фирмите да бъдат убедени, че е от съществена полза за тях е поддържането на актуална информация в ТР на БТПП, тъй като ежедневно наши и чужди фирми осъществяват търсене за намиране на контрагенти в публичната част на регистъра и ако една фирма съществува там с актуализирана информация, нейните шансове да попадне на нея потенциален търговски партньор се увеличават значително. Възможност за вдъхване на нов живот на ТР на БТПП е комбинирането му с продуктов каталог на фирмите и по-нататъшното му развитие като система за онлайн търговия.

Издаването на сертификати и заверката на документи е една от рутинните дейности на Палатата и нейната интензивност силно се влияе както от промяната на законодателната ни уредба, така и от конюнктурата на вътрешните и външни фактори.

Системата GS1 е система от глобални стандарти, които позволяват уникална идентификация на стоки, услуги, логистични единици, локации и амбалаж за многократна употреба, във всяка точка от веригата за снабдяване. БТПП и Националната система от палати/камари са изключителни партньори и дистрибутори на услугите на GS1 за България. За периода 2 фирми от региона са станали членове на клуб GS1 (стоките им са кодифицирани с баркод GS1). Въпреки че за сега другите услуги на GS1 се ползват от малък брой фирми в България, основно от клонове на международни концерни, те са с голям потенциал и ние имаме специализиран служител-консултант по тях. Непосредствена задача на Палатата е популяризиране на предимствата, до които води използването на глобалните стандарти, което ще накара по-голям брой фирми да се включат в системата GS1.

За членовете на GS1 България се поддържа база от данни, както и основни данни за регистрираните фирми се изпращат към Глобалния регистър на членовете на Националните организации GS1 (GEPIR).

Продуктовият каталог БГ Баркод позволява на производителите и фирмите, притежатели на търговска марка да съхраняват информация за определените баркод номера, както и да споделят данни за продуктите с крайни клиенти, търговски партньори, търговски вериги, онлайн платформи, регулаторни органи и други, през единен портал и минимално усилие. GS1 България препоръчва да попълните информация за продуктите, които сте маркирали с баркод (префикс 380) и да станете част от достоверна база данни за съхранение и споделяне на продуктова информация - БГ Баркод.

Заедно можем да направим пазаруването на крайните потребители по-интересно и лесно. За тях информацията за продуктите става все по-необходима при покупка. Чрез сканиране на баркода върху продукта ще може по-лесно да се прочита етикета, а защо не и да се получава допълнителна информация.

В таблицата са показани данните за извършените административни услуги през 2023 г.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Година	Вписвания и промени в ТР	Издадени сертификати за произход	Съдействие за покани за чужденци	Заверени подписи и фактури	GS1
2022	9	472	38 покани/47 лица	86	2
2023	14	447	46 покани/62 лица	89	2
2023/2022 (%)	155,56 %	94,70 %	121,05 % /131,91 %	103,49 %	100 %

През последните 2-3 години се забелязва обща тенденция за леко увеличение на някои от ползваните административни услуги на Палатата. При издаваните сертификати за произход се наблюдава лек спад, което е резултат на войната в Украйна и намаляване на износа към Руска федерация и Беларус, като същевременно се наблюдава увеличение на износа към трети страни (Турция и Близкия Изток).

Предлаганата от ТПП - Стара Загора услуга за съдействие и улеснение на фирмите при изготвянето и заверката на покани-декларации за бизнес пътуване на чужденци в България в рамките на новия режим, запазва своето положително значение и продължава да се ползва от клиентите на ТПП.

Основните акценти в работата по административните услуги през отчетния период бяха фокусирани върху:

- Запазване на ролята и значението на Единния доброволен търговски регистър на БТПП като сигурен и авторитетен източник на информация за актуалния статут и надеждността на българските фирми, гаранция за сигурност при осъществяване на търговски взаимоотношения между български и чуждестранни партньори
- Продължаване на сътрудничеството между БТПП, регионалните палати и браншовите организации за обсъждане, изработване и отстояване на общи позиции по проблеми, касаещи икономиката на страната и отделните браншове, ефективността на предприетите мерки за справяне с кризата, проблемите на предприемачите от региона. Подготвят се съвместните предложения, които се представят пред съответните компетентни държавни и местни органи и институции. Анализът на резултатите от срещите показва, че те са особено полезни и конструктивни както за укрепване на Единната система, така и за издигане позициите на РТПП/К в региона и за реклама на нашите дейности и услуги
- Утвърждаване на ролята и значението на Единната система на Българските търговско-промишлени палати/камари, като важен фактор за подкрепа и защита на интересите на българските предприемачи.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

Направление *Качество*

Обособяването на това направление на Палатата е в отговор на потребностите на фирмите от региона от информация и консултации в областта на прилагане на управленски стандарти, сертификация и стандартизация. През годините на съществуването си (от 2002 г.), Направление *Качество* на Палатата е компетентност и предоставя информация и консултации в областта на:

- Управленските стандарта ISO 9001 (управление на качеството); BS OHSAS 18001 (управление на ЗБР); ISO 14001 (управление на околната среда) и ISO 19011 (вътрешен одит на системи за

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

управление)

- Оценяване на съответствието и СЕ маркиране
- Избор на консултираща и сертифицираща организация
- Управление на човешките ресурси.

За предоставяне на консултации в някои от изброените области, *Палатата* работи с постоянни външни партньори - ЦИЕС, Център по мениджмънт и други специализирани консултантски организации.

Направление *Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници*

Направлението беше обособено през 2002 г. за предоставяне на информационни и консултантски услуги по въпросите на енергийната ефективност (ЕЕ) и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). То оказва съдействие за разработване на проекти, трансфер на технологии, знания и опит, предоставя информация и оказва съдействие за намиране на източници за финансиране на проекти от национални, европейски и други международни програми в областта на ЕЕ и ВЕИ. Организира и провежда обучения и семинари по темите на ЕЕ и ВЕИ. Създава и поддържа информационна база данни за нормативната рамка, консултантските и лицензирани организации, работещи в областта на ЕЕ и ВЕИ, както и информация за източници за финансиране. Партнира с национални и международни организации. Съдейства на Областния съвет по енергийна ефективност..

Палатата участваше активно с обобщени мнения и предложения на регионалния бизнес при приемане на промените в *Закона за енергията от възобновяеми енергийни източници*, както и в определяне на условията на програмната схема Енергийна ефективност и зелена икономика по Оперативна програма *Конкурентоспособност*.

През 2023 г. са предоставени консултации на фирми и организации за ЕЕ и ВЕИ, саниране на сгради, а така също за разработване и финансиране на енергоспестяващи проекти.

За предоставяне на консултации в някои от изброените области, Центърът по ЕЕ и ВЕИ работи с постоянни външни партньори - ЦИЕС, *Верея пласт АД* и др.

Развитието на световната и националната икономика показва перспективността на сектора на ЕЕ и ВЕИ и правилността за избора му като един от водещите в дейността на Палатата. Дейността на направлението става все по-актуална с развитието на Зелената сделка на ЕС. Особено важен за региона на Стара Загора е *Планът за справедлив преход*, касаеща трансформацията на енергетиката от карбонова към неутрална. Това ще бъде едно от важните направление на дейността на Палатата в близките години.

Преводи и легализация

Палатата предлага комплексни услуги, включващи преводи, легализации и консулски заверки. Разполага с голям брой преводачи, покриващи всички европейски и много други езици. На тази база и с наличните международни контакти може да се развие предлагането на международни преводачески услуги. Потенциалът на Палатата в това направление все още не се използва пълноценно и има още какво да се направи за популяризирането на услугата сред бизнеса.

Направление *Екология и Кръгова икономика*

Опазването на околната среда е направление, в което Палатата винаги е имала активна позиция.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Така беше и през изминалата 2023 г. Заедно с партньорски фирми с експертиза в сектор *Екология*, Палатата предлага услуги на фирми и организации в следните екологични направления:

- Програми за опазване на околната среда
- Програми за управление на отпадъците
- Програми за управление качеството на атмосферния въздух
- Програми за управление на водния цикъл
- Оценки за въздействието върху околната среда
- Планове за регионални съоръжения за обезвреждане на отпадъци
- Други проекти и програми в сектор управление на околната среда, в т.ч. и системи за управление на околната среда.

Съвместно с бизнеса и представители на компетентните ведомствени структури се установиха добри партньорски практики, относно подобряване на комуникацията и информацията от централните власти към бизнеса. Тук ролята на Палатата беше изключително полезна с активното си участие в консултативните процеси по важни за сектора нормативни промени, свързани с изменения на рамкови Закони и подзаконови нормативни актове. Палатата затвърди позицията си на предвидим партньор и референт по решаването на съвместни задачи, касаещи проблеми на околната среда и устойчивото управление. Задълбочи се консултативният характер на ниво парламентарна комисия по околна среда.

В партньорство със структурите на ведомства като РИОСВ, РЗИ, МЗ и публични организации (общини и неправителствен сектор, международни организации), ролята ни в разпространение на информация и ноу-хау, в сферата на устойчивото развитие, включително провеждане на международни, национални и регионални кампании по глобални или специфични проблеми на околната среда, дава тласък за утвърждаване на постигнатите добри практики и занаят. Палатата участва активно в Програмния съвет за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (КАВ) към Община Стара Загора. Актуалността на работата и на това направление е тясно свързана с развитието на Зелената сделка на ЕС.

Освен изброените институции и организации, Палатата партнира в това направление с местни фирми като *Елфи-Тех* ООД, *Темпеко* ЕООД и др.

Тази година Палатата изпълнява проект по Кръгова икономика NGIS, който е партньорски проект на Търговско-промишлена палата - Стара Загора и норвежката консултантска организация PRIOS с цел да подпомогне МСП от старозагорски регион в прехода към кръгова икономика.

Тази цел ще бъде постигната чрез:

- Организиране на 5 модула обучителни курсове в на бизнес модели на кръгова икономика, обхващащи всички бизнес процеси - устойчиво снабдяване, екодизайн, зелена енергия, оптимизиране и регенериране, рециклиране, споделяне и обмен, зелени обществени поръчки и потребление, оптимизиране на отпадъците чрез затваряне на цикъл
- Посещение в Норвегия и установяване на партньорства за обмен на опит с норвежки компании, прилагащи бизнес модели на кръгова икономика
- Организиране на 2 майсторски лаборатории - за обсъждане на практически възможности и възможни решения за въвеждане на зелени бизнес модели в участващите компании и за

представяне на разработени бизнес планове за въвеждане на зелени бизнес модели в компаниите, участващи в проекта

- Организиране на масови събития за популяризиране на кръговата икономика и ползите от преминаване към екологичен и по-безотпаден начин на производство и живот

В резултат от изпълнението 15 компании от старозагорски регион ще имат разработени бизнес модели към изцяло или частично прилагане на принципите на кръговата икономика и ще направят първи стъпки в прилагането им на практика.

Център за медиация

През 2005 г. към Палатата беше създаден Център за търговска медиация, в рамките на проекта Реформи в търговското право с подкрепата на Американската агенция за международно развитие (USAID). Използването на медиацията като алтернативен метод за извънсъдебно решаване на спорове не намери широко приложение в България и поради това Центърът за търговска медиация не можа да се разгърне и на практика преустанови дейността си. В последно време се забелязва активизиране на сформирани структури в страната за прилагане на този метод. Оценявайки потенциала и перспективата за развитието на медиацията в бъдеще, група от 11 медиатори от Стара Загора, регистрирани в Централния регистър на медиаторите, през март 2018 г. сформираха Център за медиация към Търговско-промишлена палата - Стара Загора и започнаха дейност в следните направления:

- Организационно и документално структуриране на дейността на медиаторите и провеждането на процедурите по медиация
- Популяризиране на медиацията като ефективен съвременен способ за извънсъдебно решаване на спорове
- Обучаване и да съдействие за повишаване на квалификацията на медиаторите
- Развитие и поддържане на отношения със съда
- Поддържане на контакти и обмяна на добри практики с национални и международни медиаторски организации.

Ръководител на Център за медиация към Търговско-промишлена палата - Стара Загора е адвокат Мариана Илчева.

За съжаление, дейността на Центъра по медиация и през 2023 г. остана популяризаторска, без да има реални процедури по медиация. Очакваме дейността по медиация да се активира с направените промени в Закона за медиация, с което ще се увеличи правната сила на постигнатите медиаторски споразумения.

Арбитражен съд към БТПП с регионални арбитри

С последните изменения и допълнения в чл. 6 ал. 4 на Устава на Арбитражния съд (АС) и в чл.14 ал. 3 на Правилника на Арбитражния съд при БТПП, се създават регионални листи на арбитрите при АС при БТПП и разглеждане на арбитражните дела на АС при БТПП в Регионалните палати и камари от единната национална система на БТПП, при изпълнение на съответните изисквания. Условието, при които страна може да избере арбитър от регионалната листа съгласно чл.14, ал.3 от Правилника на АС са:

- Седалището или постоянния адрес на страната да са в областта, в която е седалището на съответната регионална палата/камара от единната система на българските търговско промишлени палати/камари
- В арбитражното споразумение да е уговорено мястото на разглеждане на делото да е в

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

седалището на съответната регионална палата/камара.

Търговско-промишлена палата - Стара Загора предоставя на клиентите на АС на БТПП зала за провеждане на открити арбитражни заседания по делата, осигурена с компютър, камера, екран, прожектор и достъп до интернет.

Всички спорове, породени от този договор или отнасящи се до него, включително тези, породени или отнасящи се до неговото тълкуване, недействителност, изпълнение или прекратяване, както и споровете за попълване на празноти или приспособяването му към нововъзникнали обстоятелства, ще бъдат разрешавани от Арбитражния съд при БТПП, като мястото на разглеждане на арбитражното дело да е в седалището Търговско-промишлена палата - Стара Загора от единната национална система на БТПП, съобразно неговия Правилник за дела, основани на арбитражни споразумения.

Списък на арбитражите от регионалната листа за региона на Стара Загора

Елка Петрова, адвокат

Камелия Луканова-Христова, адвокат

Мариана Илчева, адвокат

Лице за контакти по арбитражните дела и координатор на Центъра за медиация към ТПП - Стара Загора - Светослава Павлова

Издателска и медийна дейност

Търговско-промишлена палата - Стара Загора развива успешно тази дейност вече 23 години. Тя включва:

- Издаване на *Икономически годишник на регион Стара Загора*
- Администриране и поддръжка на Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com)
- Изработка и поддръжка на други сайтове, свързани с дейности на Палатата и на партньорски организации
- Комуникация с членовете и клиентите на Палатата
- Участие в подготовката и провеждането на всички събития на Палатата
- Работа по проекти и др.

По-важните акценти от дейността са вързани с:

Икономически годишник на регион Стара Загора

През 2023 г. излезе от печат 22-ти брой на Икономически годишник на регион Стара Загора. Изданието е уникално по рода си не само за област Стара Загора. То е двуезично (български и английски език) и представя актуални данни за икономиката на региона, класации на фирмите по приходи от оперативна дейност, печалба и рентабилност, в две категории - Големи предприятия и Малки и средни предприятия. Изданието използва собствена информация на Търговско-промишлена палата - Стара Загора и се позовава на официални източници.

Изданието е полезен справочник за предприемачите, за гостите и потенциалните инвеститори в региона, както и за представители на дипломатически мисии в България. Публикува се и електронната версия на годишника.

Икономически интернет портал на регион Стара Загора - www.chambersz.com

Вече 23 години Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com) остава позициите си на електронна регионална медия и е най-посещаваният сайт, съдържащ икономическа информация за област Стара Загора. Той предлага актуална информация както за

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

широката аудитория, така и пряко касаеща ръководителите на предприятия.

От години сайтът предлага текстови новини, снимки и авторски видео репортажи и това повишава неговата атрактивност и полезност.

Част от публикациите в сайта са авторски или се появяват първо на сайта на Палатата, като в много случаи след това се цитират от други информационни сайтове с добра посещаемост.

На сайта се публикуват информации за предстоящи събития и форуми, които са важни за регионалния бизнес, коментари и анализи, позиции и информации за събития на Палатата и на партньорски организации и други новини.

Икономически портал на регион Стара Загора привлича посетители най-вече заради постоянно обновяващата се информация, която читателите му определят като обективна и полезна.

Сайтът предлага добра възможност за фирмите да публикуват свои търговски съобщения, рекламни текстове, обяви и друга информация. Фирмите от региона могат да потърсят и форми за свое индивидуално представяне и за реклама. Предстои разработване на нова, съвременна платформа на сайта.

Заедно с основния си сайт Палатата разработва и поддържа други информационни и фирмени сайтове. Те са специализирани в конкретна тематика и най-често са свързани с проектите, които изпълнява Палатата и с дейността на партньори.

Други медийни дейности са: организиране на пресконференции (за събития на Палатата и на фирми); работа по конкретни задания на фирми, свързани с PR на тяхната дейност; фото и видео документиране на срещи, семинари, форуми и др., които се провеждат в залата на Палатата и на други места в региона и други събития.

Общо за издателската и медийната дейност, която Палатата разви през последните няколко години, можем с гордост да кажем, че в България са малко неправителствените организации с такъв разнообразен, мощен и професионален медиен ресурс. Това се дължи на следваната политика и разбиране за начините на работа с различните медии, а също и на професионализма на занимаващите се с тази дейност в Палатата и външните ни постоянни партньори.

Изложения, конференции, други бизнес форуми

Търговско-промишлена Палата - Стара Загора в партньорство с компания OINORAMA wine consulting & business solutions и с подкрепата на Община Стара Загора от 2012 г. години ежегодно организират **Фестивала на виното и културното наследство Августиада** (www.avgustiada.com). Събитието се провежда основно в Регионален исторически музей, но ангажира на практика голяма част от културните институции на Стара Загора и се подкрепя от много фирми и организации. Всички здания на фестивала бяха успешни и показаха големия му потенциал за развитие. На тях, в неповторима атмосфера си даваха среща винопроизводители, представители на хранително-вкусовия бранш, ценители на виното, гастрономията и културното наследство, представители на различни сфери на бизнеса от страната и чужбина. На изложенията се представят над 250 вина от водещи изби от България, Турция, Гърция и Македония и други страни. Всяка година фестивалът определя страна - международен партньор. Форумите са съпроводени от тематична конференция, приготвяне на кулинарни специалитети на живо, майсторски класове и богата музикална програма. Традиционен елемент от фестивала вече е изборът на царица на Августиада. През 2023 г. Августиада се проведе от 15 до 17 септември при нов формат, с международен партньор Чехия. Изложението на вино и кулинарни продукти се проведе на открито, на Античната улица, което се оказа изключително атрактивно и ефективно. Затова този формат остава и за бъдещите му издания. През 2024 г. фестивалът Августиада ще се проведе на 21 и 22 септември, с международен партньор Сърбия.

Августиада, заедно със станалото вече традиционно, най-голямо на Балканите изложение на

селскостопанска техника **БАТА Агро**, както и развитието на други специализирани форуми като ZARA Tech Spring и WorkIn Stara Zagora, ще допринесат за икономическото развитие на региона и за популяризирането му в страната и зад граница.

Професионално образование и обучение

От 2002 г. към Палатата е създаден клон на **Национален център за професионално обучение в системата на БТПП**, който е част от национална мрежа, обединяваща 23 аналогични центъра към регионалните търговски палати.

Центърът има издаден лиценз № 200212019 от Националната агенция за професионално обучение и образование към Министерски съвет и предлага квалификационно обучение и краткосрочни курсове по 103 специалности в 70 професии. За съжаление, след пандемията, старозагорският клон на Центъра на практика не функционираше. Очакваме през 2024 г. да възстанови дейността си.

Един от важните проблеми, стоящи пред регионалния, а и пред националния бизнес, чиято актуалност все повече нараства, е **проблемът с недостига на качествени технически кадри както със средно, така и с висше образование**. През последните три години Палатата поема координационна роля в организацията на заинтересованите страни от Старозагорски регион както за дискутиране и анализиране на проблема, така и за набелязване и реализиране на мерки за неговото решаване. Основен участник в процеса е **заинтересованият бизнес**, който, освен че дава информация за потребността от такива кадри, трябва да играе важна роля при определяне на обучителните програми, които е необходимо да съответстват на динамично променящите се технологии и производствени условия и да съдействат за осигуряване на практическото обучение в условия, близки до реалните. **Дуалното обучение** е важен инструмент за решаване на този проблем, затова партньорството ни с Българо-швейцарската търговска камара и с екипа на проекта ДОМИНО беше изключително полезно. Други партньори в този процес са старозагорските организации и институции: Клуб на работодателя, Стопанска камара, Бюрото по труда, Регионален инспекторат по образованието, Тракийски университет, техническите професионални гимназии, младежки организации и общините от региона. Благодарение на всичко това Старозагорски регион стана лидер във внедряването на дуалното обучение в България. Този процес трябва да продължи и да се намерят по-ефективни форми за неговото развитие, вкл. и финансиране по национални и европейски програми.

През 2023 г. Община Стара Загора и Регионално управление на образованието, в партньорство с Търговско-промишлена палата и други организации, проведеха поредната **Областна панорама на професионалното образование и кариерното ориентиране**, която е уникална за България. Тя на младите хора, завършващи основно образование, и техните родители да направят информиран избор към бъдещата професия. На панорамата се представиха всички професионални гимназии от Областта. Увеличеният брой фирми, които подкрепят Панорамата, показва засилващия се интерес и роля на професионалното образование за развитието на икономиката в Старозагорския регион.

Палатата съдейства на Техническият университет Габрово да организира в Стара Загора бизнес ориентирано изнесено обучение. През 2024 г. ще продължи партньорството с ТУ Габрово и с новоизградената към него Техпарк.

Тази година Палатата съдейства за изграждане на център за обучение на специалисти по ВЕИ към ИТЕ в партньорство с българския клон на голямата международна компания Соларпро.

Финансови консултантски услуги

Търговско-промишлена палата - Стара Загора винаги е предлагала информация на бизнеса за

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

различни възможности за финансиране на дейността му - банкови услуги, национални, европейски и други международни програми и схеми. В тази си дейност Палатата партнира тясно с банкови, застрахователни и други финансови институции, национални и международни организации, което ще продължи и в бъдеще.

Сектор Туризъм

Туризмът, особено **културният туризъм**, има сериозен потенциал за развитие на база на изключителното културно-историческо наследство в Старозагорския регион, съчетано с възможностите за екологичен, спа и конгресен туризъм. Има още какво да се работи за използването на този потенциал, който получи сериозно международно признание още през 2009 г. по време на инициирания и реализиран от Палатата в партньорство с други институции и организации проект *Представяне и развитие на Старозагорския регион като устойчива и предпочитана туристическа дестинация* с помощта на Световната асоциация на туристическите агенции WATA и лично с подкрепата на изпълнителния й директор г-жа Кристин Фурние, под надслов **Пътуване във времето**. Високата оценка и подкрепа за проекта, която получихме от организация като WATA, ни дава увереност, че това е правилният път за развитие на туризма в региона като интегриран регионален туристически продукт. Защото са малко местата по света, където на такава малка площ може да се види толкова плътна представена история от неолита до наши дни и си заслужава тя да бъде показана пред света. Но ако желаем да постигнем по-осезаеми резултати в това направление, трябва да работим по-координирано и по-организирано с Областна администрация, общините, АРИР и други организации с отношение към туризма, като Сдружението на хотелиерите и ресторантьорите Стара Загора. Да ангажираме по-сериозно туристическия бизнес и още по-ефективно да се използва проектното европейско финансиране на сектора, а също така да се развиват атракции, като Фестивал на виното и културното наследство *Августиада*, които да се представят като общ културен календар, заедно с другите прояви и празници от региона. Очакваме през 2024 г. въпреки сложната международна обстановката, регионалният туризъм да започне активно да се развива. Затова вярваме че ще помогне международното му популяризиране, преди всичко в съседните ни страни и специално Турция, с активното съдействие на Направление *Турция* към Палатата. Ще разчитаме на помощта и на Организация за управление на Тракийски туристически район.

Регионални академични центрове Стара Загора и Казанлък

Регионалните академични центрове (РАЦ) Стара Загора и Казанлък са част от Националната академична мрежа (НАМ), създадена по инициатива на Българската академия на науките (БАН), включваща 17 такива центъра. Основна цел на двата центъра в Област Стара Загора е да съдействат за широко, пълноценно и ефективно сътрудничество между институтите на БАН и техните подразделения, в т.ч. Институт за космически изследвания и технологии с Тракийски университет и другите регионални научни звена - Земеделски институт Стара Загора, Института по полски култури Чирпан, Института по розата и етеричномаслените култури Казанлък, с образователната инфраструктура, регионалната и местна власт, гражданския сектор и иновативния бизнес от Старозагорския регион за съкращаване на пътя на научните разработки до тяхната практическа реализация. Те са медиатор между образователния, културния, научния и технологичния капацитет на региона.

През годината продължи работата за осъществяване и развитие на контакти между бизнеса, звената на БАН и на другите научни институти. Популяризираха научните разработки, готови за внедряване. Продължи съдействието за подобряване на координацията между елементите от веригата образование - наука - производство за решаване на голямото предизвикателство пред бизнеса - липсата на обучени кадри за индустрията, вкл. с внедряване на дуалното образование. РАЦ Стара

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Загора беше съорганизатор на честването на 40-годишнината от изстрелването на спътник *Интеркосмос България 1300*. Той е съорганизатор за изграждане на Монумент спътник *Интеркосмос България 1300*, със съдействие на ИКИТ-БАН, Община Стара Загора и други партньори. Вярваме, че Стара Загора има не само космическа история, а и бъдеще в развитие на космическите технологии, за което активно ще работим и търсим съмишленици.

Клъстер Технологии за чиста околна среда

През 2020 г., с активната роля на Палатата беше учреден Клъстер Технологии за чиста околна среда. Клъстерът има основна цел обединяване на потенциала и експертизата на своите членове за развитие на иновативни и високоефективни електрофизични, електрохимични, биохимични и други технологии за третиране на води, въздух, почви и други субстанции за редуциране на негативни въздействия върху човека и природата. Той ще разработва регионални, национални и международни проекти на база тези технологии за различни сфери на икономиката и социалната сфера, като съдейства за обучение на средни и висши кадри за тяхната реализация. Клъстерът ще развива партньорства с аналогични международни организации.

Членове на Клъстера са:

Търговско-промишлена палата - Стара Загора
Технически Университет – Габрово
Институт за космически изследвания и технологии към БАН
Елфи-тех ООД, Стара Загора
Център за изпитване и европейска сертификация ЕООД, Стара Загора
Технопол Инженеринг ЕООД, Стара Загора
Верея пласт АД, Стара Загора
Професионална гимназия Джон Атанасов, Стара Загора
Балкански иновационен център е асоцииран член.

Клъстерът е отворен за включване в него на нови членове, което ще повиши капацитетът му. Той дава сериозна заявка за регионална и национална специализация в тази иновативна и перспективна сфера. Очакваме той да бъде важен инструмент за работа по проекти, свързани с трансформацията на икономиката към нулево-въглеродна и в съответствие Зелената сделка.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС

Основен инструмент на Палатата за съдействие на експортно-ориентираните фирми за бизнес коопериране е Enterprise Europe Network (EEN).

InnoForward е проект на български консорциум от 12 организации, който е част от Enterprise Europe Network (EEN) - Европейска мрежа в подкрепа на бизнеса, съфинансиран по програма на EC Single Market Program (SMP COSME). Координатор на проекта е APK Консултинг ЕООД, а Търговско-промишлена палата- Стара Загора е технически координатор. Другите партньори са Българска стопанска камара, Единен център за иновации към БАН, Клъстер ВЕИ, Бизнес Център за подпомагане на МСП Русе, Югоизточен Дигитален Иновационен Хъб Бургас, Морски клъстер България - Варна, София Тех Парк, Търговско-Промислена Камара - Пловдив, Клъстер Мехатроника и Автоматизация, Регионален иновационен център Амбициозно Габрово.

Проектът е насочен към подпомагане на малките и средните предприятия в България в следните области:

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

ДОСТЪП ДО ПАЗАРИ

Намиране на нови бизнес партньори чрез:

- публикуване на профили на български компании, търсещи международно партньорство в интранета на мрежата
- достъп до публикуваните профили на всички клиенти на световната EEN мрежа
- участие в B2B събития с осигурен график за срещи с потенциални партньори

Информация и консултации за нормативна уредба, регулации, изисквания и документи за международна търговия в рамките на Единния пазар и с трети страни

ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ

Информация за източници за финансиране на фирмени проекти

- европейски, национални и други международни програми
- банкови кредити и кредитни линии
- бизнес ангели и други инвеститори
- търгове и обществени поръчки
- други финансиращи инструменти

Съдействие за разработване на фирмени проекти и участие в проектни консорциуми

- формулиране на проектна идея
- идентифициране на подходящ източник на финансиране
- разработване на проект, отговарящ на изискванията на финансиращата институция
- намерим подходящи проектни партньори

НОВИ ТЕХНОЛОГИИ

Консултации за модернизация на технологията

Съдействие за намиране/предлагане на нови технологии и за бизнес коопериране за технологични разработки

ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

Консултации за оценка на дигиталната зрялост

Съдействие за намиране/предлагане на дигитални технологии

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Консултации в областта на:

- ресурсна и енергийна ефективност
- намаляване на въздействието от дейността върху околната среда чрез зелени бизнес модели и зелени технологии
- намаляване на отпадъците и замърсяването
- кръгова икономика - рециклиране на отпадъци и повторно използване на ресурси
- възобновяемите източници на енергия
- предлагане на зелени продукти или услуги на потребителите

Индивидуални консултации, групови и фирмени обучения за повишаване на капацитета на екипите на МСП по темите на компетентност на EEN

ГЛАСЪТ НА БИЗНЕСА В ЕВРОПА

**ВЯРНО С
СЪВЪЩАВА**

- Участие в обществени консултации - проучване на мнението на бизнеса при предстоящи промени в различни области на европейски политики
- Организиране на бизнес панели по специфични теми, касаещи нормативна уредба на ниво ЕС
- Мрежата информира европейските институции за трудностите на предприятията на Европейския пазар, за ефективността на финансиращите програми и други проблеми, произтичащи от европейските политики, за да станат те по-благоприятни за бизнеса и да стимулират растежа и конкурентоспособността на европейската икономика.

EEN е много полезен инструмент и при маркетинговите проучвания, които Палатата извършва за свои клиенти, когато се търси специфична пазарна информация за страните членки или при търсене на бизнес партньори в конкретна област. Такава услуга EEN - Стара Загора е предоставял и за чуждестранни клиенти.

Въпреки че EEN е създаден да обслужва специално малки и средни предприятия, не рядко наши клиенти бяха обществени и неправителствени организации, държавни и общински институции, ученици и студенти, Тракийски университет, граждани, представители на медиите.

Двустранни връзки със страни от ЕС

Ролята на Палатата, самостоятелно или в сътрудничество със системата от Търговско-промишлени палати и/или с други подкрепящи бизнеса организации в България, е да съдейства за разширяване на географския обхват на бизнеса на членовете си.

За съдействие на фирмите с интереси на **италианския пазар** Палатата си партнира с палатите, членове на Европейската мрежа в подкрепа на бизнеса в Италия. Сътрудничеството ни с Италианската търговска камара в София е ползотворно в насока обмен на информация за бизнес коопериране. Имаме идея, през 2024 г. да засилим и да прагматизираме партньорството между български и италиански компании, за което оценяваме че има голям потенциал.

Сътрудничеството с **Германия** през годината продължи предимно с Германо-българската индустриална и търговска камара, с помощта на която сме отговаряли на въпроси на фирми, най-вече за участие в германски панаири, за които БГТИК е представител. Но има много по-голям потенциал за партньорство с организации и фирми от Германия, като най-развитата европейска икономика и това трябва да е акцент на бъдещата ни международна дейност.

Като добра практика за развитие на двустранни отношения и през 2023 г. може да се посочи партньорството ни със **Швейцария** (независимо от специалния ѝ статут относно ЕС), на базата доброто партньорство между Търговско-промишлена палата - Стара Загора и **Българо-швейцарската търговска камара**. Това се дължи и на партньорството по проекта ДОМИНО и по проекта за развитие на двустранни търговски и кооперационни отношения между български и швейцарски фирми, което очакваме да продължи и в проекта ДОМИНО 2.

Има потенциал за развитие на отношенията ни с **Австрия, Франция и Гърция**, а така също със **скандинавските страни**, на база на партньорството ни с **Българо-скандинавската търговска камара**, представляваща 5-те скандинавски страни Швеция, Норвегия, Финландия, Дания и Исландия.

Сътрудничество със страни членки на ЕС от Централна и Източна Европа

Отношенията със страните членки на ЕС от Централна и Източна Европа са специфични и в бъдеще, поради международната конюнктура, могат да се окажат доста перспективни.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

последно време работим в тясно партньорство с **Българо-Румънската търговско-промишлена палата**. Набелязали сме програма за насърчаване на търговските и кооперационни отношения между фирми от България и Румъния. Подобна интензификация на отношенията биха могли да се очакват с **Чехия, Словакия, Унгария и Полша**.

Сътрудничество с американски програми и организации

За обслужване на инцидентните запитвания за конкретна информация или бизнес сътрудничество със **САЩ** Палатата си партнира с Американската търговска камара в България (АМСНАМ), с Търговската мисия на посолството на САЩ в България. Създали сме добри институционални предпоставки за съдействие на двустранните отношения, но въпреки това липсва съществен интерес от старозагорския бизнес към това направление. Важно за региона ни е привличането на американски инвестиции. Този процес трябва да се подпомага още по-координирано както информационно, така и логистично заедно с Областната и общинските администрации, АРИР и другите бизнес организации.

Сътрудничество с Балканските страни. Направление Турция

През 2023 г., след пандемията, се забелязва повишен интерес от страна на **турски палати и бизнес организации** за съвместни инициативи, които трябва да се използват за развитие на взаимноизгодно партньорство между фирми от двете страни. Като добър пример в това отношение са контактите ни с Одринската търговско-индустриална камара и със Стоковата борса в Одрин. За добро развитие на бизнес отношенията ни с южната ни съседка помага изключително много обособяването към Търговско-промишлена палата Стара Загора на **Направление Турция с ръководител г-н Исмет Чавушоглу**. Благодарение на него и добрите ни отношение с Турското посолство и с Генералното консулство на Турция в Пловдив, няколко турски фирми инвестираха в Стара Загора и вече започнаха производство и износ. Като резултат от активността ни беше посещението в Стара Загора на голяма турска делегация от Асоциация на индустриалците и бизнесмените в Ескишехир Румели (ЕРИАД) и посещението на голяма група туроператори от организацията ТУРСАБ. Фестивалът на виното и културното наследство АВГУСТИАДА през септември 2022 г., на който Турция беше международен партньор, беше посетен от целия дипломатически турски корпус в България и от организирани турски делегации от Одрин и Чорлу. Впечатляваща беше делегацията от Чорлу, в която участваха кмета, много представители на общината, а така също председателя и голяма част от борда на Търговско-промишлена палата. Дейността на това направление се очаква да се разраства и през 2024 г.

Деловите отношения на Палатата със **Сърбия и Македония** са епизодични, изразяваха се основно в съдействие при обмен на актуална информация. Добри предпоставки за развитие на двустранни отношения има с Палатата на **Хърватска**, поради участието ни в съвместен проект, но тази възможност е значително възпрепятствана поради трудните транспортни комуникации между двете страни.

Сътрудничество с Русия

След интензивните бизнес контакти с Русия през 2016 г., когато бяха организирани три бизнес мисии в Самара, в Ростов на Дон и в Твер, през следващите години бизнес контактите бяха рязко редуцирани, основно поради засилване на международните санкции към Русия и усложняване на международното положение. Военната инвазия на Русия в Украйна допълнително рязко влоши и на практика спря всякакви икономически отношения между България и Русия, които не се очаква да бъдат възстановени в обозримо бъдеще.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Сътрудничество с други страни

Съществува определен потенциал за развитие на бизнес контакти със страни от Близкия и Далечния изток, Латинска Америка и други региони на света, с които имаме епизодични контакти. Палатата поддържа връзки с организации от **Иран, Пакистан, Индонезия и Корея**, които смятаме че има потенциал за развитие на бизнес отношения в специфични области. Палатата разпространява възможностите за обучение и обмен на опит на Центъра ЕС - Япония в София, които могат да прераснат и във възможности за бизнес коопериране за фирмите, които се възползват от тях.

Поради спецификата на **китайския пазар**, за да бъдем по-ефективни при двустранното партньорство и за насочване на китайски инвестиции към България и респ. към района на Стара Загора, е необходимо много по-активни и координирани действия между националните, регионални и местни институции и бизнеса. За това разчитаме на продължаване на партньорство с **Центъра за насърчаване на сътрудничеството в областта на селското стопанство между Китай и страните от Централна и Източна Европа (ЦНСССКЦИЕ)**, с който направихме голям форум в Стара Загора за представяне на дейността му и няколко практически семинари за развитие на износа от България в Китай.

УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА, В РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ

Участие в усъвършенстване на нормативната база, в регионални и национални съвети и програми

Основна задача на Палатата, залегнала и в нейния устав, е координиране на дейността с БТПП и другите регионални палати/камари в рамките на Единната системата на търговско-промишлените палати/камари в България за проучване и представяне на съгласувано мнение на членовете по проекти за нормативни актове, предложения за усъвършенстването им, участие в национални и регионални програми за развитие на стопанската дейност, защита на интересите на членовете пред държавни органи и развитие на бизнес средата. През 2023 г. Националната система от търговско-промишлени палати/камари е изразила аргументирани становища по 46 закони и подзаконовни актове и други нормативни документи, касаещи бизнеса, насочени към:

- Президент - 1 становище
- Министър-председателя - 1 становище
- Народното събрание - 2 становища
- Националният съвет за тристранно сътрудничество - 21 становища
- Министерства - 17 становища
- Други централни институции и ведомства - 4 становища.

Преобладаващ характер на материята, по която са предоставяни становища, е:

- Данъчен и митнически режим
- Бюджет и разходване на бюджетни средства
- Намаляване на административната тежест
- Професионално образование и дуално обучение
- Енергетика, цени на енергийни ресурси и мерки за подпомагане на бизнеса.

Резултатността през 2023 г. относно степента на изцяло или частично приетите предложения на е 32%, което е близко до средното ниво за приетите предложения през последните години. Анализът на резултатите през отчетния период показва прекалено голяма лабилност на важната нормативна материя, касаеща трудово-осигурителните и данъчни задължения и енергетиката

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

което е сериозен проблем в стопанската дейност на страната ни, тъй като създава несигурност сред инвеститорите и въобще сред бизнеса, по отношение планиране на дейността.

И през 2023 г. Палатата участва в традиционното изследване на бизнес климата в България, като съставна част от Европейския икономически преглед, проведено за 24^{ти} пореден път от Асоциацията на Европейските палати Европалати - Брюксел, както и в проучването на ефективността на Управление на средствата по европейските финансови инструменти за развитие на България, проведено от организацията *Формула Европа* със седалище в Брюксел.

Информационната система на Палатата предоставяше възможност на всички наши заинтересовани членове да се запознаят с проектодокументите и да изразят своето становище. Би ни се искало да получаваме много повече мнения, защото така може да се сформира по-обективна позиция. Често търсенето на мнението на бизнеса по важни за него проектозаконали и други нормативни актове е в много кратки срокове. Това се дължи на факта, че получаваме информацията от БТПП, а тя от своя страна от съответните държавни органи много късно. Това показва доста фиктивното отношение на властта към реалното мнение на бизнеса или е признак за слаба организация на функциониране на консултативните органи. За повишаване на ефективността на тази дейност е необходимо много по-силно и по-координирано лобиране. Необходимо е засилването на позициите на БТПП и Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България на регионално и национално ниво.

През годината ТПП - Стара Загора участва със свои представители в различни консултативни съвети за икономическо развитие на общинско, областно и национално ниво. По този начин успяхме да представим и доколкото беше възможно да защитим позициите на регионалния бизнес, а на националните форуми - и на националния бизнес при планиране, координиране и мониторинг на различни програми и проекти за икономическо и регионално развитие. Палатата участва в следните регионални съвети:

- Областен съвет за регионално развитие
- Областен и общински съвет за тристранно сътрудничество
- Обществен съвет за противодействие на корупцията
- Областен съвет по енергийна ефективност
- Областен съвет за сътрудничество
- Регионален и общински съвет по заетостта
- Областен и общински съвет по туризъм.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Участието на Палатата в регионалните органи за сътрудничество и представителство на Националната система на Търговско-промишлените палати/камари в над 200 национални съвета е много силен механизъм за лобиране в подкрепа на бизнеса и за подобряване на бизнес средата, който трябва още по-ефективно да се използва.

Участие в социалния диалог

Палатата участва във всички регионални органи на общинско и областно ниво, изградени на трипартитен принцип, а чрез БТПП и националната система на палатите/камарите - и във всички такива национални организации. Палатата е конструктивен партньор на Общинската и Областна администрации и синдикалните организации в региона при социалния диалог, защитавайки интересите на членовете си. Участваме активно в оформяне на предложения на Националната система на палатите и представянето им в Националния съвет по тристранно сътрудничество и другите национални съвети, а така също при обсъждане на проектозаконали, касаещи социалната сфера. И тук е ниска активността на членовете на Палатата при дискусиите и генерирането на мнения и предложения. Поради голямата важност на социалния диалог за развитието на бизнеса и особено

при създаването на законите и подзаконовите актове, касаещи социалната сфера за ефективна защита срещу налагането на популистки решения, трябва да се създаде по-добре действаща система за отчитане и отстояване на мненията и интересите на бизнеса.

Развитието на гражданското общество в България и участието ни в процесите на европейското бизнес развитие неминуемо ще издигат ролята на работодателските организации като колективен изразител на интересите на бизнеса. За да изпълняваме по-ефективно тази функция и да бъдем по-полезни за бизнеса, трябва да работим още по-активно и координирано както в региона, така и в Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България.

И през 2023 г. БТПП и Палатската система участваха активно в работата на Асоциацията на обединените работодателски организации (АОБР) при сформирание на общи мнения и политики.

СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Сътрудничество с БТПП и с другите регионални палати/камари

Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България представлява мрежа от 30 организации във всички областни центрове и в два други града. Тя е най-голямата национално призната работодателска организация и притежава потенциал за активно и ефективно лобиране за интересите на деловите среди пред всички институции и на различни нива. Координационните функции на системата се изпълняват от Съвета на председателите на ТПП/К. Един от проблемите на системата са съществените различия в нивото на развитие на отделните регионални палати, което не винаги е свързано с икономическото състояние на региона. Има още какво да се желае от БТПП, като национален координатор на Единната система, която въпреки партньорството се развива в конкуренция с другите национално признати работодателски организации. Издигане на ролята и авторитета на отделните организации и институционалното укрепване на палатите като членове на Единната система при използване опита на аналогични структури в Европа, трябва да бъде основна задача в бъдеще. Ние сме убедени, че само една добре работеща система от палати/камари ще е в състояние да се наложи като структура, представляваща ефективно интересите на деловите среди, за което активно ще работим в бъдеще. Трябва да използваме възможностите да участваме в общи мрежови проекти с европейско финансиране, което ще помогне за консолидация и стабилизацията на системата.

Сътрудничество с други регионални и национални организации

С дейността си Палатата се наложи като естествен лидер, обединител и координатор на неправителствените организации и гражданското общество в региона както в икономическия, така и в социалния сектор.

Изключително добро е сътрудничество ни с **Агенцията за регионално икономическо развитие (АРИР)**, в която Палатата е член. Партньорството ни с Агенцията в организирането на няколко събития и проекти беше много успешно, но съществува потенциал за реализиране на много нови идеи и проекти от полза за регионалната икономика и привличане на инвестиции, особено при разработване на Плана за справедлив преход и процесите на декарбонизация на регионалната икономика, които обаче са възможни с активно участие и на други организации, Областна администрация и общините от региона и адекватна национална политика.

Отношенията със **Сдружението на хотелиерите и ресторантьорите Стара Загора** се засилват и разширяват с участие и подкрепа на много съвместни дейности и инициативи в сферите на туризма, регионалното развитие и социалния сектор. Включването на председателя на

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Сдружението Вени Петрова в състава на управителния съвет на Палатата засили още повече партньорството.

Клубът на работодателя е естествен партньор на Палатата, в който членуват много от нашите членове. Поддържа добър обмен на информация и сме партнирали в няколко прояви, но има много по-голям потенциал за съвместни проекти, особено при проекти със значение за регионалната икономика.

Стопанска камара - Стара Загора, другата национално представена работодателска организация, се стреми да извършва аналогична дейност и да предлага аналогични административни услуги, независимо че на Старозагорска територия тя е далеч от потенциала на Палатата (за разлика от съотношението на национално ниво). Независимо от конкуренцията, нашите отношения никога не са нарушавали рамките на добрия тон, а в редица случаи ефективно сме си сътрудничели при провеждане на регионални мероприятия.

Активно работим с **Тракийски университет - Стара Загора**. Особено ползотворно е сътрудничеството ни с **Аграрния**, а в последно време и със **Стопанския факултет**. Има предпоставки в бъдеще да разширим полето и ефективността на съвместните проекти. Добро партньорство, особено след сформирание на **Регионалния академичен център - Стара Загора**, имаме и с другите научни институции от Старозагорски регион: **Земеделски институт - Стара Загора**, **Института по полски култури - Чирпан** и **Института по розата и етерично-маслените култури - Казанлък**.

Традиционно добри са отношенията на Палатата с **Технически университет Габрово** както по проекти и връзки с професионалните гимназии от региона, така и при съдействие на директни контакти с бизнеса. През годината организахме посещение на голяма група от представители на старозагорски фирми в ТУ Габрово за запознаване с възможностите на първия извън столичен тех парк, на който се осъществиха няколко партньорства.

От институциите в Стара Загора партнираме добре с **Окръжен съд - Стара Загора**, **Областна дирекция на МВР**, **Регионалната здравна инспекция** и особено с **РИОСВ**. Традиционно добри и развиващи се са отношенията с **Бюрото по труда - Стара Загора**, с което през годината проведохме няколко съвместни и полезни за бизнеса събития. Традиционни и възходящо развиващи се са отношенията ни с **Регионален исторически музей Стара Загора** при провеждане на Фестивала на виното и културното наследство **Августиада** и други съвместни прояви.

Продължиха успешно да се развиват отношенията ни с **Областна администрация**. Получавахме подкрепа за всички прояви на Палатата, за които сме искали такова. Палатата участва активно със свои представители на практика във всички областни съвети. Въпреки ограничения ресурсен и властови потенциал на Областна администрация относно директното съдействие за развитието на бизнеса в региона, има още много възможности за индиректно съдействие, които могат да бъдат използвани в бъдеще.

През годината партньорството на Палатата с **Община Стара Загора** може да се определи като много добро. Общината подкрепи няколко големи прояви на Палатата, като Фестивала на виното и културното наследство **Августиада**. Палатата също подкрепяше множество общински прояви. Добра беше и комуникацията на Председателя на палатата с Кмета, Зам.-кметовете и Председателя на Общинския съвет. Въпреки това, има неизползвани възможности за развитие на ефективни форми на сътрудничество, за да се реализира голяма част от потенциала за съвместни дейности и проекти в интерес на регионалния бизнес и икономическото развитие на Стара Загора, особено при процесите за реализиране на изискванията на Зелената сделка и плановото

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

развитие на региона.

Добри предпоставки за сътрудничество има с **общинските администрации на Казанлък, Гълъбово, Раднево и Чирпан**, а така също и с по-малките общини в Областта, в които имаме представители на Палатата. Но потенциалът за партньорство е по-голям, който трябва да реализираме в бъдеще.

Добри партньорски отношения Палатата поддържа с **Търговската гимназия Княз Симеон Търновски** и **Българо-германския образователен център**. Много от учениците на Търговската гимназия вече години наред провеждат стажовете си в Палатата, което се отчита като много добра и полезна практика. Заедно с това Палатата инициира диалог с ръководството на много от **професионалните гимназии** в Областта, с представители на бизнеса и с младежките общности, насочен към решаването на проблемите с качеството на подготвяните кадри и последващата им професионална реализация в предприятия от региона и работи активно, за въвеждане на дуалното обучение в професионалното образование. Пример за това са партньорствата със старозагорските ПГМТ **Н. Й. Вапцаров**, ПГЕТ **Г. С. Раковски**, ПГОХ **Р. Княгиня**, ПГЕТ **Джон Атанасов**, ПГСД **Н. Ранчев**, ПГВМ **Иван Павлов** и казанлъшката ПГ **Иван Хаджиенов**.

И през 2023 г. годината Палатата продължи съдействието на социалния сектор и за реализиране на корпоративната социална отговорност на бизнеса. Партнирахме в много проекти с **Фондация Обществен дарителски фонд - Стара Загора, Сдружение Самаряни** и др. Добро и партньорството през годината имаше с **Ротари** и **Лайънс** клубовете и особено с **Граждански клуб ЛИПА**.

Подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост

Младежите са нашето бъдеще и от нас до голяма степен зависи какво ще е то. Палатата осъзнава своята отговорност за създаване на условия и мотивиране на младите хора да останат да живеят и работят в Старозагорски регион. Този процес трябва да се развива в широко партньорство с другите заинтересовани организации и институции. Младежите не трябва да се разглеждат само като обект на *обгрижване*, а те самите да участват активно в процеса. За това и през годината съдействахме на **Младежки общински съвет** и на други младежки организации и инициативи. Темата е изключително актуална както на национално, така и на европейско ниво, затова такива инициативи приоритетно трябва да бъдат финансово подкрепяни от европейски програми. Палатата и в бъдеще ще продължи подкрепата им.

Връзки с обществеността

Дейността на Палатата и през 2023 г. до голяма степен беше в центъра на вниманието на медиите. Това продължи да съдейства за утвърждаване и повишаване на нейната популярност и авторитет. Най-голяма роля за подобряване на медийния ни облик изигра направление **Издателска и медийна дейност** към Палатата (виж раздел Специализирани дейности), който със своите разнообразни информационни инструменти на практика се превърна в може би най-голямата бизнес ориентирана регионална информационна агенция в региона. Въпреки собствените информационни канали, Палатата поддържаше добри, в много случаи партньорски взаимоотношения, с всички регионални медии, както и с кореспондентите на централните медии, които също отразяваха проявите ни. Периодично и по конкретни поводи давахме пресинформации, за да акцентираме върху определени теми и проекти. Въпреки това е необходимо да се търсят нови форми за мотивиране на медиите за отразяване на добрите бизнес новини, от което се нуждае както бизнесът, така и старозагорската общественост.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА

И през 2023 г. Палатата, продължи да се развива като самоуправляваща се и самофинансираща се структура, развиваща дейността си в интерес на своите членове и съдействаща за подобряване на бизнес средата, инвестиционната привлекателност и международните връзки на региона. За разширяване на дейността на Палатата, за по-плътено покриване на територията на Старозагорски регион, а така също за доближаване на дейността ѝ до фирми извън Стара Загора, съдействаха представителите ни в Чирпан, Гълъбово и Раднево и другите общини на областта. В бъдеще е необходимо е да се намерят по-ефикасни механизми за активиране на дейността на представителствата и да се помисли за подобряване на комуникациите и в другите общини на областта.

Членове на Палатата

Както и до сега основна дейност през годината беше **работата с членовете на Палатата**. Членуването в Палатата е подчинено на принципите на доброволност, целесъобразност и необходимост. Кандидатът за членство се запознава с правата, произтичащи от това, с Устава на Палатата и Кодекса по етика. Всяка фирма, желаеща да стане пряк или асоцииран член, подава заявление по образец, в която са отразени подробни данни за дейността ѝ. След утвърждаване на членството, информацията се въвежда и обработва в базата данни на Палатата и фирмата се ползва от всичките права на съответния вид членство.

Основните права и преференции, произтичащи от членството в Палатата, са:

1. Регулярно получаване на специализирана бизнес информация по електронна поща за предстоящи бизнес събития - бизнес срещи в страната и чужбина, обучения, семинари и събития, икономически форуми, панаири и изложения, организирани бизнес посещения, и др., организирани от ТПП - Стара Загора и от други организации
2. Безплатен достъп до офертните бюлетини на ТПП - Стара Загора
3. Индивидуално информиране в предварително заявена област на интереси
4. Публикуване на профил на фирмата (предмет на дейност и контакти) в интернет сайта на ТПП - Стара Загора - Икономически портал на регион Стара Загора www.chambersz.com
5. Изработване на фирмен профил и публикуването му в мрежата Enterprise Europe Network
6. Включване в изданието Икономически годишник на ТПП с адресна информация и основна дейност на фирмата
7. Участие в кръгли маси и дискусии по въпроси, свързани с икономическото състояние на региона и страната и право на предложения за законодателна инициатива
8. Получаване на референция за фирмата на български или английски език за представяне при участие в търгове в страната и чужбина
9. Преференциални цени при определени услуги
10. Преференциални цени при участие в мероприятия и събития, организирани от ТПП - Стара Загора
11. Преференциални цени при публикуване на годишни финансови отчети
12. Преференциални цени при заверка на документи в ТПП - Стара Загора
13. Безплатно ползване на богатата информационна база данни на ТПП - Стара Загора

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Сравнителен анализ на членовете на Палатата

Броят на членовете на Палатата към 30.12.2023 г., спрямо 2022, общо, преки и асоциирани членове е показано в таблицата:

Година	Общ брой членове	Преки членове	Асоциирани членове
2022	1275	158	1117
2023	1284	162	1122
2023/2022 %	100,71 %	102,53 %	100,45 %

Разпределение на членовете на Палатата според юридическата им форма, към 30.12.2023 г. в % е показано в таблицата:

Юридическа форма	Преки членове	
	Брой	%
ЕТ	4	2,47
ООД	53	32,72
ЕООД	70	43,21
Акционерни дружества	26	16,05
Други	9	5,55
Общо	162	100

Разпределение на преките членове на Палатата по отрасли на дейност към 30.12.2023 г. е показано в таблицата:

Отрасъл на дейност	Брой преки членове	% от преките членове
Промисленост	82	50,62
Търговия	24	14,81
Услуги	56	34,57
Общо	162	100

Разпределение на преките членове на Палатата по брой на работещите в тях към 30.12.2023 г. е показано в таблицата:

Брой работещи	Брой преки членове	% от преките членове
Под 50	109	67,28
От 50 до 100	22	13,58
Над 100	31	19,14
Общо	162	100

За информация, комуникация и обратна връзка с членовете, Палатата разви широка и потребителски ориентирана информационна мрежа, която постоянно се разнообразява и усъвършенства. Тя включва:

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛ**

Индивидуални писма с електронната поща - средно 2 пъти в седмицата с информация, съдържаща предстоящи бизнес събития или информация, касаеща бизнеса.

Интернет сайта на Палатата, който е и а Икономическия портал на регион Стара Загора, е активно средство за електронна комуникация.

Индивидуално информиране по телефона - често при наличие на интересно събитие се използва този начин за индивидуален контакт, независимо, че информацията е изпратена с електронна поща.

*Анкет*и - няколко пъти в годината се предприемат проучвания на интересите на фирмите членове в различни области. Проучванията се предприемат с всички комуникационни средства - електронна поща, възможност за онлайн попълване, телефонно интервю, или среща. Тук е мястото да призовем фирмите за по-голяма активност. Обратната връзка, която ни дават за своите потребности от услуги, степен удовлетвореност от нашата работа или становища по нормативна уредба, касаеща тяхната дейност, са от изключително важно значение за Палатата за развитие на клиентски ориентирани дейности, както и за подобряване на нормативната база.

Всички други информационни ресурси на палатата - *Икономически годишник на регион Стара Загора, кореспондентските ни материали в регионални и централни печатни и електронни медии* също се използват активно.

Броят на преките членове на Палатата към 31.12.2023 г. спрямо края на 2022 г. е увеличен с 4 - от 158 на 162, или с 2,53%, а на асоциираните се е увеличил - с 9, или с 0,71%. Все пак потенциалът на регион Стара Загора е много по-голям и има възможност за увеличаване на членовете. За да стане това, трябва да се засили индивидуалния подход за работа с членовете, непрекъснато да се подобрява качеството на услугите и да се разработват нови услуги, по-адекватни на потребностите на фирмите, особено чрез специализираните дейности, както и предлагането на пакетни услуги. Въпреки че основна цел на дейността на Палатата е удовлетвореността на членовете, а не тяхното количество, броят на членовете е важен показател за представителността на организацията и в бъдеще ще се търсят още по-ефикасни форми за увеличаването им. Като перспективна насока са колективните членства на организирани структури и преди всичко браншови съюзи и асоциации. За мотивиране на тази форма на членство трябва да се работи по-тясно със съществуващите регионални звена на националните браншови съюзи или за инициране на създаването на нови. Друга насока за увеличаване на членския състав е развиване на мрежата на представителства на Палатата в региона.

Въпреки че Палатата предлага услуги на много фирми, организации и лица извън членовете ѝ, очакваме в бъдеще все повече фирми да оценяват предимството и многостранните ползи от членството в Търговско-промишлена палата - Стара Загора, което също да съдейства за увеличение на членския ѝ състав.

Управителен и Контролен съвет

През 2023 г. Управителният съвет (УС) е заседавал в съответствие с изискванията на Устава на Палатата. Проведени са 4 присъствени заседания на УС, а разглежданите въпроси и взетите решения са в изпълнение на целите и задачите на организацията. Заседанията са редовни, проведени са с кворум и протоколите от тях са подписани от всички членове на УС. За по-голяма оперативност и прозрачност, на заседанията на УС винаги са били канени или подробно информирани членовете на Контролния съвет.

Общо на заседанията си УС е разгледал 12 въпроса и са приети 15 решения, които са изпълнени.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Редовно е отчитано текущото състояние на Палатата, изпълнението на поставените от УС задачи и са приемани отчети и информация за конкретни по-мощни прояви на Палатата.

Председател на УС на Палатата и през 2023 г. беше **Олег Стоилов**. Неговата активност, опит и авторитет, както и добрите му контакти с регионалните и национални организации и институции, традиционно допринесоха за развитието на организацията и за утвърждаване и повишаване на нейния авторитет.

Заместник-председател на УС през периода беше **Красимира Соколова**, която ръководеше оперативната и проектната дейност на Палатата. С дългогодишния си опит в Националната система от търговски палати/камари и международните си контакти беше много полезна и ефективна.

Активно в работата на УС през годината участваха и другите му членове - **Александър Палешутски, Славин Янакиев, Иван Тотев, Благвеста Шинева, Петър Ангелов, Диана Господинова, Вени Петрова, Исмет Чавушоглу и Веселин Генев**.

Контролният съвет на Палатата: **Росен Иванов** - председател и членове **Йовчо Йорданов и Огнян Тодоров** изпълняваха не само задълженията си на контролен орган, а лобираха за Палатата и често съдействаха за осъществяване на нейни прояви, а така също участваха активно в тях.

Членовете на Управителния и Контролния съвети, използваха своите експертиза и авторитет за повишаване престижа на Палатата в страната и зад граница. Те допринесоха съществено за успешната работа на организацията.

Оперативен екип на Палатата

Към края на 2023 г. съставът на оперативния екип на Палатата е 7 души.

Красимира Соколова, като член на УС и зам.-председател, координираше цялостната оперативна дейност на Палатата, ръководеше участието на организацията в мрежата *Enterprise Europe Network* и Направление *Качество*, освен това участваше активно при организиране и изпълнение на всички прояви на Палатата. На нея в най-голяма степен се дължи успешното участие на Палатата в международните проекти и развитието на международната ѝ дейност.

Висока оценка заслужават всички членовете на екипа: **Станимира Меразчиева, Светослава Павлова, Мануела Гуджева, Кремена Димитрова, Красимир Стоименов и новият член на екипа Антоанета Бонева**, които работиха активно в своите области и допринесоха съществено за постигнатите резултати на Палатата. Важен принос за добрата медийна и издателска дейност през годината имаше партньорството ни с **Илко Груев**, а **Тони Куцаров** съдействаше за по-добрата комуникация с фирмите.

При многостранната и динамичната дейност на Палатата се допускаха пропуски и слабости, голяма част от които се анализираха и отстраняваха своевременно. Въпреки въведената **система за планиране, контрол и отчитане на дейността и система за оценка на персонала**, има още какво да се желае за нейното ефективно внедряване, обвързано с политиката за индивидуален подход за работа с членовете на Палатата. Това ще бъде една от основните насоки на дейността на Палатата в сектора на човешките ресурси.

Материално-техническа обезпеченост

И през изтеклата годината Палатата поддържаше и развиваше материално-техническата си база, която да обезпечава със съвременни технически и програмни средства всички насоки на разностранната си дейност. Освен добрата компютърно-информационна система, Палатата

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

разполага с необходимите условия за нормално провеждане на дейността: копирна техника, оборудване за семинари и презентации и друго офис оборудване, с добра фото- и видеотехника за нуждите на медийната дейност. Естествено, за да бъдем в крак с изискванията на времето, трябва постоянно да модернизираме и обновяваме техническия си парк, за което ще търсим различни възможности, вкл. чрез проектно финансиране. За обезпечаване на по-добри работни условия се направи ремонт на сервизните помещения и на осветлението. Съществено се обнови фасадата на офиса на Палатата, с което тя доби по-привлекателен и по-представителен вид.

Финансово-икономическо състояние

Финансово-икономическото състояние на Палатата към края на 2023 г. и към момента може да се отчете като относително балансирано от гледна точка на финансиране на изпълнението на проектната и стопанската ѝ дейност. Палатата, въпреки сложната национална и международна обстановка, завърши 2023 г. с положителен финансов резултат в размер на 80 137.29 лева. Печалбата ще бъде отнесена към фонд *Допълнителни резерви* на организацията. За обезпечаване на предварителното финансиране и съфинансиране на проектите, които са в основата на стопанската ѝ дейност, е необходимо обезпечаване на устойчив финансов приход. За това в *Насоките за развитие на дейността на Палатата за 2023 г.* са набелязани конкретни мерки, които се изпълняват.

Обобщена информация за финансовото състояние за 2023 г. е показана в Приложение 3.

Структурата на приходите за 2023 г. в сравнение с 2022 г. в проценти е показано в таблицата:

Година	2022 %	2023 %
Постъпления от членски внос и вписване в ТР	24,15	14,92
Постъпления от услуги и дейности	25,95	28,95
От проекти по национални и международни програми	49,20	56,13
Общо	100	100

Забелязва се сериозно преимущество на дяла на проектното финансиране спрямо приходите от стопанска дейност. За подобряване и стабилизиране на финансовото състояние на Палатата и осигуряване на финансова устойчивост трябва да се реализират комплекс от мерки, които са залегнали в *Насоките за развитие на дейността на Палатата за 2023 г.* и в момента се изпълняват. По-важните от тях са:

1. Повишаване на приходите от предлаганите услуги на Палатата чрез използване на създадената специализация в областта на:
 - качеството
 - енергийната ефективност и възобновяеми енергийни източници
 - PR и медии
 - разработване и администриране на фирмени и общински проекти по национални и международни програми
 - активно съдействие на фирми (български и чуждестранни) за осъществяване и поддържане на търговски и кооперационни отношения.

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

2. Участие като подизпълнител на проекти по национални, европейски и други международни програми.
3. Увеличаване на броя на членовете на Палатата и увеличаване на приходите от членски внос, чрез засилване на индивидуалния подход за работата с членовете и разработване на диференцирана система от нива на членския внос в зависимост от предоставяне на различни пакети безплатни и преференциални услуги.
4. Разширяване на мрежата на представителства на Палатата в градовете на Старозагорска област и повишаване на ефективността от тяхната работа.

Отчитайки дейността на Търговско-промишлена палата - Стара Загора през 2023 г. определено може да се каже, че тя се е ръководила от Устава на дружеството, от приетите Насоки за дейността на Палатата и голяма част от поставените цели за годината са изпълнени. Опирайки се на натрупания опит на Палатата, на престижа и възможностите на световната мрежа на Търговско-промишлените палати, компетентността и професионализма на членовете на екипа, имаме основания за увереност, че Търговско-промишлена палата - Стара Загора ще продължи да утвърждава позицията си на лидер в гражданския сектор, на важен фактор в обществено-икономическия живот, да работи пълноценно за успеха на фирмите - своите членове, за подобряване на бизнес климата и инвестиционната привлекателност, а оттам и за просперитета на Старозагорски регион.

Отчетът е приет на заседание на Управителния съвет на Търговско-промишлена палата - Стара Загора на 29 април 2024 г.

ОЛЕГ СТОИЛОВ

Председател на Управителния съвет

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1 Обобщените количествени данни за дейността на Палатата за 2023 г.

Дейности	Брой
1 Проведени семинари и обучения, презентации, бизнес форуми	18
• общо участници	1150
2 Консултации, общо, в т.ч. в областта на:	322
• източници за финансиране	122
• бизнес коопериране	126
• качество, сертификация, стандартизация	16
• енергийна ефективност и ВЕИ, околна среда	12
• други области	46
3 Медийни прояви и бизнес публикации	над 1000

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Приложение 2 Участие на Търговско-промишлена палата - Стара Загора в програми и проекти през 2023 г.

ПРОЕКТ	ПРОГРАМА	КРАТКО ОПИСАНИЕ	ПЕРИОД
ENTERPRISE EUROPE NETWORK (EEN) Европейска Мрежа в подкрепа на бизнеса	COSME	Предоставяне на услуги за бизнес сътрудничество, иновации, цифровизация, устойчивост и устойчивост, достъп до финансови на МСП и стартиращи фирми	2020 - 2025
SynGReDiT	Digital Europe Program (DIGITAL)	Подпомагане на МСП, стартиращи фирми и публични институции за изграждане на капацитет за зелена и дигитална трансформация в приоритетните области мехатроника, чисти технологии, наука за живота и здравето, вкл. интелигентно земеделие, фармацевтични продукти и биотехнологии	2022 - 2025
NGIS - Норвежка подкрепа за зелени иновации	Norway Grants	Подкрепа на 15 български МСП за разработване на бизнес модели на кръгова икономика и въвеждане на норвежкия екологичен опит	2023 - 2024
EYE4AU	Еразъм за млади предприемачи	Подкрепа на украински млади предприемачи за обмен опит и стартиране на собствен бизнес	2023 - 2025

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**

Приложение 3 Икономически резултати за 2022 г. и бюджет за 2023 г. (хил. лв.)

ИКОНОМИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТИ НА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА СТАРА ЗАГОРА ЗА 2023 г. И БЮДЖЕТ ЗА 2024 г. (хил. лв.)				
	Година	2022 (отчет)	2023 (отчет)	2024 (бюджет)
П Р И Х О Д И				
1.	Членски внос към ТПП - Стара Загора	107	81	115
2.	Вписване в търговския регистър на БТПП (първоначално вписване, промени на вписване, сертификати за вписване)	3	3	1
3.	Стопански услуги, в т.ч.:	115	163	136
3.1	Издаване на документи (покани, сертификати и др.)	17	20	22
3.2	Организиране на семинари и други бизнес събития	2	8	6
3.3	Консултантски услуги (консултации, преводи, съдействие)	36	25	40
3.4	Рекламни и PR дейности	21	59	25
3.5	Продажба на документи и материали	37	50	39
3.6	Други услуги	2	1	4
4.	Международни програми и договори	218	334	235
ВСИЧКО ПРИХОДИ		443	581	487
Р А З Х О Д И				
1.	Работна заплата	315	333	330
2.	Административно-стопански разходи, в т.ч.:	62	106	78
2.1	Канцеларски и други материали	16	22	18
2.2	Ток, вода, телефони, мобилни, охрана	13	15	15
2.3	Външни услуги и доставки, свързани с изпълнение на дейностите	33	69	45
3.	Амортизационни отчисления	10	12	12
4.	Други разходи, в т.ч.:	30	50	42
4.1	Командировки	10	37	22
4.2	Други	20	13	25
ВСИЧКО РАЗХОДИ		417	501	462
РЕЗУЛТАТ		26	80	25

Финансовият отчет на Палатата е консултиран с регистрирания одитор д.е.с. Елеонора Червенкова

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**